

ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА СДЕЛКИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ДОГОВОРИТЕ С КЛИЕНТИ НА “ГЛОБАЛ МАРКЕТС” ООД

Използвани съкращения:

Закон за пазарите на финансови инструменти – ЗПФИ;

Закон за публичното предлагане на ценни книжа - ЗППЦК;

Комисия за финансов надзор - КФН;

Наредба № 38 на КФН за изискванията към дейността на инвестиционните посредници – Наредба № 38;

Инвестиционен посредник - ИП;

Общи условия – ОУ,

Държава – членка – държава, която е членка на Европейския съюз или принадлежаща към Европейското икономическо пространство.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тези Общи условия уреждат взаимоотношенията между клиентите и “Глобал Маркетс” ООД във връзка със сделки с финансови инструменти, предмет на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ).

Чл. 2. “Глобал Маркетс” ООД е вписано в търговския регистър с Единен Идентификационен Код: 200287666 със седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. "Манастирски ливади", ул. "Майстор Алекси Рилец", №38, телефон: +359 280875111 , факс: +359 280875188, езици за кореспонденция: български и английски. “Глобал Маркетс” ООД е лицензиран инвестиционен посредник, притежаващ лиценз № РГ-03-0227 от 13.08.2008г., издаден от Комисията за финансов надзор по Решение № 799-ИП от 16.07.2008 г., и е вписан в регистъра на КФН.

“Глобал Маркетс” ООД има право да извършва следните услуги и дейности по чл. 5, ал. 2 и 3 от ЗПФИ:

а) инвестиционни услуги и дейности по чл. 5, ал. 2 ЗПФИ: инвестиционни услуги и дейности: приемане и предаване на нареждания във връзка с един или повече финансови инструменти, включително посредничество за сключване на сделки с финансови инструменти; изпълнение на нареждания за сметка на клиенти; управление на портфейл; предоставяне на инвестиционни консултации на клиенти; предлагане за първоначална продажба на финансови инструменти без безусловно и неотменимо задължение за придобиване на финансовите инструменти за собствена сметка;

б) допълнителни услуги по чл. 5, ал. 3 ЗПФИ: съхраняване и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителска дейност (държане на финансови инструменти и на пари на клиенти в депозитарна институция) и свързаните с нея услуги като управление на постъпилите парични средства/предоставените обезпечения; предоставяне на заеми за извършване на сделки с един или повече финансови инструменти, при условие че лицето, което предоставя заема, участва в сделката при условия и по ред, определени с наредба; консултации на дружества относно капиталовата структура, промишлената стратегия и свързани с това въпроси, както и консултации и услуги, свързани със сливания и покупка на предприятия; предоставяне на услуги, свързани с чуждестранни средства за плащане, доколкото те са свързани с предоставяните инвестиционни услуги; инвестиционни изследвания и финансови анализи или други форми на общи препоръки, свързани със сделки с финансови инструменти; предоставяне на консултации, анализи и прогнози във връзка с базовия актив на деривативни финансови

инструменти по чл. 3, т. 2, букви "г", "д", "е" и "и" ЗПФИ, доколкото са свързани с предоставянето на изброените инвестиционни и допълнителни услуги.

Надзорен орган: Комисия за финансов надзор на Република България, адрес: гр. София 1303, ул. «Шар планина» № 33.

Чл. 3. Настоящите Общи условия имат сила за договори с клиенти с предмет услугите и дейностите, посочени в чл. 2.

Чл. 4. (1) Пълният текст на настоящите Общи условия става част от конкретния договор с клиент само ако той/тя заяви писмено, че ги приема.

(2) Инвестиционният посредник е длъжен при сключването на конкретния договор с клиент, да се позове изрично на Общите условия и да му се даде по подходящ начин възможност да се запознае с тяхното съдържание.

Чл. 5. Клиентът и ИП могат да вписват в сключения от тях договор специални клаузи, различни от клаузите в настоящите Общи условия, ако с това не се нарушава приложимата нормативна уредба. В такъв случай имат сила специалните клаузи, дори съответните клаузи в Общите условия да не са изрично отменени.

Чл. 6. Условията и сроковете на всеки договор за сделки с финансови инструменти се определят в конкретния договор, като се вземат предвид спецификата на отделните видове финансови инструменти, правилата по мястото на изпълнение на сделките и търговския обичай.

Чл. 7. Ако това се уговори в конкретния договор, ИП може да упражнява правата по финансовите инструменти, включително да събира доходите по тях.

Чл. 8. ИП не може да извършва по занятие други търговски сделки, освен посочените в чл.2 от настоящите Общи условия.

Чл. 9. Предметът и обемът на представителната власт се уговарят със съответния договор и пълномощното.

II. ВИДОВЕ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ТЯХ

Чл. 10. (1) ИП може да сключва и изпълнява сделки с всякакви финансови инструменти по смисъла на чл. 3 от ЗПФИ, а именно:

1. ценни книжа (акции, облигации и други ценни книжа по смисъла на чл. 2 ЗППЦК);
2. инструменти на паричния пазар;
3. дялове на предприятия за колективно инвестиране;
4. опции, фючърси, суапове, форуърдни договори и други деривати, договори за разлики в съответствие с чл. 3 ЗПФИ

(2) ИП извършва сделки основно със следните видове ценни книжа:

1. *Акции.* Акциите са ценни книжа, даващи на притежателите им право на собственост на определен дял от едно дружество. Обикновените акции дават на притежателите си право на глас в общото събрание на акционерите, право на дивидент и

ликвидационен дял, съразмерно с номиналната стойност на акцията. Привилегированите акции, издавани от публични дружества, могат да дават право на допълнителен или гарантиран дивидент, или гарантиран ликвидационен дял, или привилегия за обратно изкупуване; частните дружества могат да издават акции и с други привилегии. Привилегированите акции могат да бъдат без право на глас. При увеличаване на капитала на дружеството, на акционерите също така се полагат и права за записване на нови акции, пропорционално на притежавания от тях дял преди увеличението. Притежателите на акции в дадено дружество могат да печелят както доход от дивидент, ако дружеството разпредели такъв, така и от покачване на пазарната цена на акциите.

2. Рискове, свързани с акциите:

а) Ценови риск

Ценовият риск произтича от промени на цените на дадени акции, в резултат на които акционерите биха могли да реализират загуба от препродажба на притежаваните от тях ценни книжа. Промяната на цената на акциите зависи от въздействието на различни по вид и степен на влияние фактори – нетна стойност на активите на дружеството, постигнати финансови резултати, репутация, търсене и предлагане на публичните пазари, икономическо състояние и перспективи за развитие на страната и др. Емитентът не може да гарантира, че цената на предлаганите от него ценни книжа ще се запазва и ще повишава своята стойност. То няма да осъществява обратно изкупуване на ценните си книжа с цел запазване на текущи пазарни цени.

б) Ликвиден риск

Ликвидният риск произтича от несигурността за наличието на активно пазарно търсене на акциите за определен период от време. Слабата ликвидност би затруднила предотвратяването на възможни загуби или реализирането на капиталови печалби поради невъзможността за пласиране на акциите. Този риск е относително по-малък при акции, които се търгуват на регулиран пазар, отколкото при нетъргувани публично.

в) Инфлационен риск

Инфлационният риск представлява вероятност от повишаване на общото равнище на цените в икономиката, в следствие на което намалява покупателната способност на местната валута – лева. Инфлационните процеси водят до намаление на реалната доходност, която получават инвеститорите. През последните години, в условията на валутен борд и рестриктивна фискална политика, инфлацията в страната бе поддържана на сравнително ниско равнище и очакванията са инфлацията да остане такава и през следващите години.

г) Валутен риск

Валутният риск, свързан с акции, произтича от това, че те са деноминирани в определена валута. Промяната на валутния курс на тази валута спрямо друга валута би променила доходността, която инвеститорите очакват да получат, сравнявайки я с доходността, която биха получили от инвестиция, изразена в другата валута. Евентуална обезценка на валутата, в която са деноминирани акциите би довела до намаляване на доходността от инвестирането в тези акции. От друга страна, намаляването на доходността би довело до спад в инвеститорския интерес и съответно до намаляване на цените на акциите. По отношение на акциите, издадени от български емитенти, деноминирани в лева, можем да отбележим, че функциониращата парична система в страната, при която българският лев законово е фиксиран към еврото, премахва до голяма степен наличието на валутен риск за местните и европейските инвеститори и обуславя движение на лева спрямо останалите международни валути, подчинено изцяло на поведението на общата европейска валута. Стабилността и високото доверие в надеждността на валутния съвет в страната, както и доминиращите позиции на еврото на международните валутни пазари, свеждат наличието на валутен риск до минимални нива.

д) Липса на гаранция за изплащане на годишни дивиденди

Финансовият резултат зависи от множество фактори – умението и професионализма на мениджърския екип на емитента, развитието на пазара, на който емитентът оперира, както и цялостното икономическо развитие в страната и региона. Освен това, решение за разпределяне на печалбата под формата на дивидент се приема от Общото събрание на акционерите на емитента. Инвеститорите следва да имат предвид, че е възможно за дадена година емитентът изобщо да не реализира печалба, а дори и да има такава, Общото събрание на акционерите може да не приеме решение за разпределянето ѝ под формата на дивидент.

1. *Корпоративни облигации.* Корпоративните облигации са средство за набиране на финансов ресурс от страна на акционерните дружества под формата на заем. Рискът на всяка емисия облигации зависи от дейността, финансовото състояние и кредитния рейтинг на компанията-емитент, както и от наличието или вида на обезпечението по емисията. Доходите от тях обикновено са по-високи от доходите по съизмеримите по срочност ДЦК, ипотечни или общински облигации.

4. Рискове, свързани с облигациите:

а) Кредитен риск

Кредитният риск представлява риск от просрочие на плащанията (лихви и/или главница) или неплащане от страна на емитента на полагащите се лихвени плащания и/или главница по облигационния заем след настъпване на падежа. Този риск се минимизира в случаите, когато облигациите са обезпечени, емитентът има „чиста кредитна история”, т.е. обслужвал е точно и без закъснение кредитите си.

б) Инфлационен риск

Облигациите с фиксиран доход предполагат излагане на риск, свързан с намаляване на доходността от инвестицията при повишаване на инфлацията. Нарастването на инфлацията намалява покупателната способност на доходите, генерирани от облигациите (лихвени плащания). Като следствие от тази зависимост облигационерите следва да определят своите очаквания за номиналното и реалното очаквано ниво на инфлацията за срока на облигациите, както и на очакванията си за реалната възвращаемост от направената инвестиция на база на номиналните доходи. В случай, че равнището на инфлацията се окаже по-високо от очакваното за периода, инвеститорите ще реализират по-нисък реален доход. При такава ситуация е нормално цените на облигациите на вторичния пазар да претърпят понижение, тъй като инвеститорите при новите по-високи равнища на инфлацията ще изискват по-висока номинална доходност от своите инвестиции, с цел да постигнат същата или сходна реална доходност.

След въвеждането на валутния борд в България инфлацията намалва значително до сравнително ниски нива, които зависят основно от външни фактори (внесена инфлация) и от конкретни фискални мерки предприемани от правителството. Поставянето на инфлацията под контрол на нива близки до тези в еврозоната доведе до стабилизиране на цялостната макроикономическа обстановка. Така, сравнително ниската степен на инфлационен риск в страната след 1998 г. позволи на икономическите субекти да генерират неинфлационни доходи от дейността си и значително улесни прогнозирането на краткосрочните и средносрочните бъдещи резултати. Въпреки положителните тенденции, касаещи индекса на инфлацията, следва да се отчете, че отвореността на българската икономика, зависимостта на икономиката от енергийни източници и фиксираният курс BGN/EUR пораждаат риск от внос на инфлация.

Инфлацията в Еврозоната е на много ниски нива и се контролира чрез монетарни мерки, прилагани от Европейската Централна Банка.

в) Лихвен риск

Лихвеният риск се свързва с възможността за промяна на пазарните лихвени нива в страната. Промяната в лихвените равнища би повлияла пряко върху търсенето и предлагането на дългови инструменти с фиксиран доход, поради обратната зависимост между цените и доходността на облигациите. При повишаване на лихвените нива, цената на облигациите с фиксиран доход се понижава. Придобитите при по-ниски пазарни лихвени нива облигации на определена цена вече носят по-ниска доходност, спрямо алтернативните инвестиции и това би накарало инвеститора да търси възможност да продаде ценните книжа, което при новите условия би било очаквано да стане на по-ниска цена от цената на придобиване, и да търси алтернативен вариант за инвестиране в друг вид инструменти. Точно обратната ситуация се получава при понижаване на пазарните лихвени равнища – цената на облигациите с фиксирана доходност се покачва. В тази ситуация инвеститорите биха спечелили от нарасналата доходност на облигациите, спрямо алтернативните варианти за инвестиране и от по-високата цена на облигациите на вторичен пазар.

Оценката на лихвения риск за инвеститорите се свежда до измерване на зависимостта между промяната на цените на облигациите и тяхната доходност, показател за което е дюрацията на съответните облигации, която отразява с колко ще се измени цената на съответната облигация при един пункт изменение на лихвения процент.

г) Ликвиден риск

Ликвидният риск при облигациите е аналогичен с този при акциите. Този риск е пряко свързан с ликвидността на самия пазар на ценни книжа, на който облигациите се търгуват (ако са приети за търговия на такъв пазар) и изразява потенциалната възможност за покупка или продажба в кратки срокове и обичайни обеми на дадените облигации. Липсата на ликвидност на вторичния пазар е сериозен проблем за всеки инвеститор, чийто инвестиционен хоризонт е по-кратък от срока до падежа на облигациите.

д) Валутен риск

Облигациите, емитирани от български дружества обичайно са деноминирани в лева или евро, и по тази причина местните и европейските инвеститори са до голяма степен защитени от валутен риск (вж. и т. 2, б. „г” по-горе). Базирайки се на допускането, че Валутният борд ще се запази като парична система в България до присъединяване на страната към Европейския паричен съюз (т.е. без преминаване към „тестващ” период на плаващ валутен курс, или т.нар. ERM II), валутен риск за инвестицията в такива облигации не съществува за инвеститори, чиито средства са в левове или евро. За инвеститорите, чиито първоначални средства са деноминирани в щатски долари или друга валута, съществува риск поради постоянните движения на валутните курсове.

5. *Ипотечни облигации.* Съгласно българското законодателство, ипотечни облигации се издават само от банки. Банките емитират тези книжа за рефинансиране на операциите си и за увеличаване на кредитните си портфейли. Характерното за ипотечните облигации е, че са обезпечени с вземания по ипотечни кредити, отпуснати от банката-издател (основно покритие). Ипотечните кредити влизат в изчислението на основното покритие със стойността на непогасената им главница, но с не повече от 80 на сто от ипотечната оценка

на жилищните недвижими имоти и с не повече от 60 на сто от ипотечната оценка на останалите недвижими имоти, служещи за тяхното обезпечение. За заместване на частично или напълно погасени ипотечни кредити банката-издател включва заместващо покритие под формата на пари в брой или по банкови сметки; вземания срещу /или изцяло гарантирани от/ правителството на РБългария или БНБ, и др.под. Заместващото покритие на ипотечните облигации от дадена емисия не може да надвишава 30 на сто от общия размер на задълженията на банката-издател по тази емисия. Покритието на ипотечните облигации от дадена емисия (сумата от основното и заместващото покритие) не може да е по-малко от общата стойност на задълженията по главници на намиращите се в обращение извън банката-издател ипотечни облигации от тази емисия.

Следователно, макар, че ипотечните облигации по принцип са свързани с рисковете по всички корпоративни облигации, посочени в т. 4 по-горе, рисковете по тях все пак са пониски, вземанията на облигационерите могат да се считат за “тройно” обезпечени: първо, със залога върху вземанията на банката по самите ипотечни кредити; второ, косвено, с обезпеченията по ипотечните кредити; и трето, длъжник по облигациите е банка, която спазва изисквания за капиталова адекватност и се счита принципно за надежден длъжник сама по себе си. Поради това ипотечните облигации се приемат за нискорисков финансов инструмент.

6. *Държавни ценни книжа (“ДЦК”).* ДЦК са дългови ценни книжа, издавани и гарантирани от държавата. Притежателят на такива ценни книжа е кредитор на държавата. Българската държава издава ДЦК за покриване на свои краткосрочни, средносрочни или дългосрочни нужди от финансов ресурс. Държавните ценни книжа могат да бъдат деноминирани както в лева, така и в евро, щатски долари или в друга валута. Всички български ДЦК са гарантирани от Република България; независимо, че те се свързват по принцип с рисковете по дълговите ценни книжа (вж. т. 4), те се считат за нискорисков или безрисков инструмент. През целия период на “икономически преход”, доверието на международната общност в устойчивия ръст на българската икономика нарастваше. Пряко доказателство за това е повече от десет пъти повишавания кредитен рейтинг на страната и достигането през 2004 г. на т.нар. инвестиционен рейтинг. Кредитните рейтинги на държавни дългови ценни книжа могат да се намерят на Интернет-страницата на Министерството на финансите на www.minfin.government.bg.

7. *Ценни книжа (облигации), издадени от регионални или местни органи на дадена държава.* Българските общини издават общински облигации. Обикновено чрез емитирането им се цели набирането на средства за осъществяване на инвестиционна програма, подобрения в общинската инфраструктура и подобни дейности. Могат да бъдат обезпечени (с общински имоти или други активи) и необезпечени (гарантирани само с репутацията на общината-издател). При добро финансово състояние на общината - емитент или качествено обезпечение този вид дългови ценни книжа също са смятани за нискорискови финансови инструменти. По принцип, рисковете, характерни за дълговите ценни книжа се отнасят и за общинските облигации.

8. *Ценни книжа, търгувани на регулиран пазар в държава членка и трети държави (извън ЕС) с развити капиталови пазари.* Когато ИП предлага услуги, свързани с инвестиране в някои от горепосочените видове ценни книжа, търгувани на регулиран пазар в други държави членки, следва да се има предвид, че принципно правата по тези ценни книжа и рисковете, свързани с тях, са аналогични като горепосочените.

В частност, ИП ще предлага на своите клиенти борсово търгувани фондове (ETF). ETF са инвестиционни средства на първичните борси, също както и основните акции или

облигации. ETF представлява съвкупност или „пакет“ от активи - акции, облигации или фючърси. Институционалните инвеститори могат да изкупуват дялове на ETF срещу акции на базовите активи, или, обратно, да заменят акции на базовите активи с дялове на ETF. Това издаване и обратно изкупуване на акции дава възможност на институциите да извършват арбитраж и обвързва стойността на ETF с общата стойност на базовите активи. Повечето ETF следват даден индекс като например [*Dow Jones Industrial Average*](#) или [*S&P 500*](#).

ETF е форма на колективна инвестиционна схема и се търгува на борса за ценни книжа по цени, съотнесени с нетната стойност на активите му. По този начин ETF съвместява оценъчната функция на взаимен фонд или инвестиционен фонд с възможностите за търгуване, характерни за затворения фонд. ETF съществуват в САЩ от 1993 г., а в Европа – от 1999 г. ETF са традиционни индексни фондове, но през 2008 г. Комисията по ценните книжа и борсите на САЩ одобри създаването на активно управлявани ETF.

ETF дава възможност за лесно диверсифициране и намалява рисковете, възникващи при търгуването само с определени акции. ETF също така дава възможност на индивидуалните инвеститори да участват в икономическия растеж на определена индустрия или икономически сектор, които не се предлагат на пазара, на който се търгуват ETF, като например чуждестранни пазари, стоки и недвижими имоти.

Всички инвестиции са свързани с определен вид риск и в този смисъл ETF не е изключение. Някои от рисковете, свързани с инвестирането в ETF са посочени по-долу.

Пазарен риск

Пазарните цени на ценните книжа и на дяловете на ETF се променят непрекъснато, поради въздействието на множество фактори, като икономическото състояние, световните събития, предпочитанията на инвеститорите и специфични за самите ценни книжа фактори. Възможна криза на пазара и последващото ѝ влияние върху цените на търгуваните ценни книжа – както и, впоследствие, върху цените на дяловете на ETF – трябва да се счита за общ пазарен риск, свързан с инвестирането в ETF.

Кредитен риск

Кредитният риск е свързан с невъзможността на емитента да извърши плащане на главницата или лихвата, когато такова плащане е дължимо. Прекъсването на временното плащане на тези суми от дружество, в което ETF е инвестирало, може да повлияе негативно върху стойността на дяловете на ETF или на неговата възможност да изплаща дивиденди. Важно е да се помни, че инвестициите в ценни книжа (включително инвестициите в ETF, основаващи се на дялови инвестиции) носят кредитен риск. Доколкото дружество, в което ETF е инвестирало, е в просрочка или в несъстоятелност, ценните книжа (напр. обикновените акции) на това дружество могат да загубят стойността си. По този начин ETF ще носи кредитния риск, свързан с тези акции.

(3) В допълнение към рисковете, посочени в ал. 2 за отделните видове инструменти, инвеститорите следва да вземат предвид обстоятелството, че може да се наложи да поемат

финансови и други допълнителни задължения, като резултат от сделки с финансови инструменти, включително непредвидени задължения, освен разходите за придобиване на инструментите.

(4) В случай, че ИП предоставя на даден клиент услуги, свързани с инвестиране във финансови инструменти, различни от ценните книжа по ал. 2, то ИП предоставя на този клиент информацията по чл. 10 от Наредба № 38 за тези финансови инструменти и рисковете, свързани с тях, отделно от настоящите ОУ.

III. СРОК

Чл. 11. Настоящите Общи условия имат сила за страните след подписването на конкретния договор между тях и съобразно изискванията на чл. 4 и ги обвързват, докато между тях действа конкретния договор за сделки с финансови инструменти.

IV. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ И ОГРАНИЧЕНИЯ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПОСРЕДНИК

Чл. 12. (1) ИП сключва договорите с клиенти при настоящите Общи условия, които съдържат информация за основните права и задължения на ИП и на клиентите

(2) ИП обявява в Тарифа стандартното си комисионно възнаграждение по различните видове договори с клиенти, както и вида и размера на разходите за клиентите, които не се включват във възнаграждението.

(3) Общите условия и Тарифата се излагат на видно и достъпно място в помещението, в което ИП приема клиенти. Преди сключване на договора ИП предоставя достатъчна възможност на интересуващите се лица да се запознаят с настоящите Общи условия и с Тарифата и отговаря на въпроси относно съдържанието им. ИП сключва договорите си с клиенти въз основа на настоящите Общи условия и на Тарифата.

(4) ИП уведомява интересуващите се лица, че в договора могат да се съдържат клаузи, отклоняващи се от Общи условия, ако те не противоречат на приложимата нормативна уредба. Настоящите Общи условия стават част от договора с клиента, само ако той потвърди писмено, че ги приема (това се съдържа като отделна клауза в договора), в частта си, в която са относими към съответните услуги по чл. 2 и не противоречат на изрични клаузи в договора.

Чл.13. (1) Договор за извършване на услуги по чл. 2 се сключва само в писмена форма. Договорът може да бъде съставен като електронен документ, при условие че е подписан съгласно Закона за електронния документ и електронния подпис и е осигурено съответното спазване на другите изисквания на Наредба № 38.

(2) ИП е длъжен да сключва договорите и да приема поръчки на клиенти само чрез физически лица, които работят по договор за него и са:

- а) брокери, или
- б) лица, които отговарят на условията по чл. 3, т. 1-6 от Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят физическите лица, които по договор

непосредствено извършват сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации относно ценни книжа, както и реда за придобиване и отнемане на правото да упражняват такава дейност, и са вписани в регистъра на КФН.

(3) Клиентът, съответно неговият пълномощник, подписват договора в присъствието на брокер или лице по ал. 2, б “б”, след като бъде проверена самоличността им. Копие от документа за самоличност на клиента, съответно неговия пълномощник, заверено от него и от лицето по ал. 2, което сключва договора за ИП, остава в архива на ИП. Сключването на договор чрез пълномощник е допустимо, само ако се представи нотариално заверено пълномощно, което съдържа представителна власт за извършване на управителни или разпоредителни действия с финансови инструменти, и декларация от пълномощника, че не извършва по занятие сделки с финансови инструменти, както и че не е извършвал такива сделки в едногодишен срок преди сключване на договора.

(4) ИП е длъжен да поиска от клиента, съответно от неговия пълномощник, да декларира дали:

а) притежава вътрешна информация за финансовите инструменти, за които се отнася поръчката, и за техния емитент, ако финансовите инструменти, за които се отнася поръчката или на база на които са издадени финансовите инструменти – предмет на поръчката, се търгуват на регулиран пазар;

б) финансовите инструменти - предмет на поръчка за продажба или замяна, са блокирани в депозитарната институция, в която се съхраняват, дали върху тях е учреден залог или е наложен запов.

в) сделката - предмет на поръчката, представлява прикрита покупка или продажба на финансови инструменти.

Чл. 14. ИП третира равностойно и справедливо всеки свой клиент.

Чл. 15. Съгласно чл. 32, ИП уведомява своите клиенти за съществуващата система за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти, включително за нейния обхват и за гарантирания размер на клиентските активи, а при поискване предоставя допълнителни данни относно условията и реда за компенсиране.

Чл. 16. (1) ИП предоставя на непрофесионалните си клиенти, съответно на потенциалните си непрофесионални клиенти обща информация за себе си и за своята дейност съгласно чл. 9 от Наредба № 38, чрез включването ѝ в тези ОУ.

(2) В съответствие с чл. 10 от Наредба № 38 ИП предоставя на клиента и на потенциалния клиент общо описание на финансовите инструменти и рисковете, свързани с тях, чрез посочването им в чл. 10 по-горе в настоящите ОУ, като в случай, че предоставяните услуги са свързани с финансови инструменти, различни от ценните книжа, описани в чл. 10, ал. 2, информация за тях ще бъде предоставяна отделно.

(3) Когато финансовите инструменти са предмет на публично предлагане, осъществявано въз основа на публикуван проспект при спазване изискванията на Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване, и относно изменение на Директива 2001/34/ЕО; ИП информира непрофесионалния клиент и потенциалния непрофесионален клиент къде проспектът е достъпен за публиката.

(4) В случаите, когато рисковете, свързани с финансов инструмент, състоящ се от два или повече различни финансови инструменти или услуги, е вероятно да бъдат по-високи от рисковете, свързани с който и да е от компонентите му, ИП предоставя

адекватно описание на компонентите на финансовия инструмент и на начина, по който тяхното взаимодействие повишава рисковете.

(5) В случаите, когато финансовите инструменти включват гаранция от трето лице, ИП предоставя на непрофесионалния клиент и потенциалния непрофесионален клиент достатъчно данни за гаранта и гаранцията, позволяващи му да направи обективна оценка на гаранцията.

(6) Задълженията по ал. 2 - 5 не се прилагат относно дялове и акции на колективни инвестиционни схеми в случаите, когато ИП предостави информацията, съдържаща се в краткия проспект съгласно чл. 28 от Директива 85/611/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (Директива 85/611/ЕИО).

Чл. 17. (1) ИП предоставя на непрофесионалните си клиенти и на потенциалните непрофесионални клиенти следната информация за разходите и таксите по сделките, доколкото е приложима:

1. крайната цена, която ще бъде платена от клиента във връзка с финансовия инструмент или предоставената инвестиционна или допълнителна услуга, включително всички възнаграждения, комисиони, такси и разноски, както и всички данъци, платими чрез ИП; в случай че точната цена не може да бъде определена, се посочва основата за изчислението ѝ по начин, по който клиентът може да я провери и потвърди; комисионите на ИП се посочват отделно във всеки отделен случай;

2. когато някоя от частите от общата цена по т. 1 следва да бъде платена в чужда валута или равностойността на тази валута, се посочват валутата на плащане, курсът и разходите за обмяната;

3. уведомление за възможността да възникнат и други разходи, включително данъци, свързани със сделките с финансови инструменти или предоставени инвестиционни услуги, които не се плащат чрез ИП и не са наложени от него;

4. правилата и начините за плащане или друго изпълнение.

(2) Задължението по ал. 1 не се прилага относно дялове и акции на колективни инвестиционни схеми, ако ИП предостави на клиента информацията, съдържаща се в краткия проспект съгласно чл. 28 от Директива 85/611/ЕИО.

Чл. 18. (1) При управление на портфейли или предоставяне на инвестиционни консултации ИП изисква от клиента, съответно от потенциалния клиент, информация за неговите финансови възможности, инвестиционни цели, знания, опит относно услугите по управление на портфейл и предоставяне на инвестиционни консултации, и за готовността на клиента да рискува, както и изисква от клиента да актуализира тази информация. ИП няма право да извършва услугите по управление на портфейл и предоставяне на инвестиционни консултации за клиент, който не е предоставил информацията по изречение първо.

(2) Информацията относно *финансовото състояние* на клиента или потенциалния клиент включва, когато е приложимо: информация за източниците и размера на неговите постоянни приходи, неговите активи, включително ликвидни активи, инвестиции и недвижима собственост, както и неговите редовни финансови задължения. Информацията относно *инвестиционните цели* на клиента или потенциалния клиент включва, когато е приложимо: информация за периода от време, в който клиентът желае да държи инвестицията, неговите предпочитания по отношение на поетия риск, рисковия му профил и целите на инвестицията.

(3) При предоставяне на услугите по ал. 1 ИП се ръководи от получената по ал. 1 информация, като преценява доколко сделката, която ще бъде препоръчана или ще бъде сключена при управление на портфейл, отговаря на следните критерии:

1. отговаря на инвестиционните цели на клиента;
2. клиентът има финансовата възможност да понесе всички свързани инвестиционни рискове, съвместими с неговите инвестиционни цели;
3. клиентът има необходимия опит и познания, за да разбере рисковете, свързани със сделката или с управлението на неговия портфейл.

(4) При предоставяне на инвестиционни услуги, различни от посочените в ал. 1, ИП изисква от клиента, съответно от потенциалния клиент, информация за неговите знания и опит по отношение на предоставяната услуга, както и да актуализира тази информация.

(5) Информацията, която ИП изисква от клиента или потенциалния клиент за *опита и знанията* му в сферата на инвестиционната дейност, съдържа:

1. вида услуги, сделки и финансови инструменти, с които клиентът е запознат;
2. същността, обема и честотата на сделките с финансови инструменти за сметка на клиент, както и периода, в който те ще бъдат сключвани;
3. степента на образование, професия или относима предишна професия на клиента или потенциалния клиент.

(6) Въз основа на информацията по ал. 5 ИП преценява дали предлаганата инвестиционна услуга е подходяща за клиента, съответно за потенциалния клиент. Ако въз основа на получената по ал. 5 информация ИП прецени, че предлаганата инвестиционна услуга няма да е подходяща, той предупреждава за това писмено клиента, съответно потенциалния клиент.

(7) В случай че клиентът, съответно потенциалният клиент, не предостави информацията по ал. 5 или предоставената информация е недостатъчна за извършване на преценката по ал. 6, ИП е длъжен писмено да уведоми клиента, съответно потенциалния клиент, че не може да прецени дали предлаганата инвестиционна услуга е подходяща за него.

(8) Когато ИП приема и предава нареждания, включително посреднички за сключване на сделки с финансови инструменти и/или изпълнява нареждания за сметка на клиенти, може да предоставя такива услуги на клиент, без той да предостави информацията по ал. 5, ако:

1. предмет на услугите са акции, които са допуснати до търговия на регулиран пазар или на еквивалентен пазар на трета държава съгласно списък на Европейската комисия, облигации или други дългови ценни книжа, с изключение на тези облигации или други дългови ценни книжа, които закрепят деривативен инструмент, инструменти на паричния пазар, дялове на колективни инвестиционни схеми и други финансови инструменти, които не са сложни;
2. услугата се предоставя по инициатива на клиента или на потенциален клиент;
3. клиентът или потенциалният клиент е уведомен писмено, че инвестиционният посредник няма да спазва задълженията по ал. 6;
4. ИП спазва изискванията за третиране на конфликт на интереси.

Чл. 19. (1) При изпълнение на договора по чл. 13 и в изпълнение на счетоводното законодателство, ИП открива аналитични сметки за финансови инструменти и за парични средства на клиента.

(2) ИП няма право да изпълни поръчка на клиент, ако клиентът, съответно неговият пълномощник, откаже да подаде декларация по чл. 13, ал. 4, или декларира, че притежава вътрешна информация или че сделката - предмет на поръчката, представлява прикрита покупка или продажба на финансови инструменти. Отказът по изречение първо се

удостоверява с отделен документ, подписан от клиента.

(3) ИП няма право да изпълни нареждане, ако е декларирано или ако установи, че финансовите инструменти - предмет на нареждането за продажба, не са налични по сметката на клиента или са блокирани в депозитарна институция, както и ако върху тях е учреден залог или е наложен заповор.

(4) Забраната по ал. 3 по отношение на заложенни финансови инструменти не се прилага в следните случаи:

1. приобретателят е уведомен за учредения залог и е изразил изрично съгласие да придобие заложените финансови инструменти, налице е изрично съгласие на заложенния кредитор в предвидените по Закона за особените залози случаи;

2. залогът е учреден върху съвкупност по смисъла на Закона за особените залози.

(5) Забраната по ал. 3 по отношение на поръчка за продажба на финансови инструменти, които не са налични по сметката на клиента, не се прилага в случаите, определени с наредба.

(6) ИП няма право да изпълни нареждане на клиент за сделки с финансови инструменти, ако това би довело до нарушение на ЗПФИ, ЗПЗФИ, Закона за дружествата със специална инвестиционна цел или други действащи нормативни актове.

Чл. 20. (1) ИП няма право:

а) да извършва сделки за сметка на клиенти в обем или с честота, на цени или с определена насрещна страна, за които според обстоятелствата може да се приеме, че се извършват изключително в интерес на ИП;

б) да извършва действия с пари и финансови инструменти на клиента, за които не е оправомощен от клиента;

в) да продава (за сметка на съответния клиент) финансови инструменти, които този клиент не притежава, освен при условията и по реда на наредба;

г) да участва в извършването, включително като регистрационен агент, на прикрити покупки или продажби на финансови инструменти;

д) да получава част или цялата изгода, ако е сключил и изпълнил сделката при условия, по-благоприятни от тези, които е установил клиентът;

е) да извършва дейност по друг начин, който застрашава интересите на неговите клиенти или стабилността на пазара на финансови инструменти.

(2) Забраната по ал. 1, б. „а” не се прилага за сделки, за извършването на които клиентът е дал изрични инструкции по своя инициатива.

V. ДЪЛЖИМА ГРИЖА

Чл. 21. (1) ИП се задължава да действа честно, справедливо и като професионалист. ИП изпълнява нареждането на клиента в най-добър интерес на клиента. ИП е изпълнил това си задължение, ако е положил разумни усилия да установи най-добрата за клиента цена съгласно условията на нареждането, размер на разходите, вероятност за изпълнение, както и всички други обстоятелства, свързани с изпълнението на нареждането. При конкретни инструкции от страна на клиента ИП трябва да изпълни поръчката, следвайки тези инструкции.

(2) ИП приема, актуализира и уведомява клиентите си за политиката за изпълнение на клиентски нареждания, осигуряваща изпълнение на задълженията по ал. 1, както и за съществени промени в тази политика.

(3) ИП не може да изпълнява нареждания за сметка на клиенти, ако те не са дали своето предварително съгласие със следваната политика от посредника.

(4) ИП е длъжен да изпълнява клиентските нареждания съобразно приетата политика за изпълнение и своевременно да уведомява клиента за промени в тази политика.

(5) По искане на клиент ИП е длъжен да докаже, че е изпълнил нарежданията съобразно обявената политика по ал. 2.

VI. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПОСРЕДНИК

Чл. 22. Обемът на представителната власт на ИП се включва като клауза в договора.

Чл. 23. (1) ИП изисква от клиент, който подава нареждане за покупка на финансови инструменти, да му предостави паричните средства, необходими за плащане по сделката - предмет на нареждането, при подаване на нареждането, освен ако клиентът удостовери, че ще изпълни задължението си за плащане, както и в други случаи, предвидени в наредба.

(2) Ако правилата на мястото на изпълнение, на което ще бъде сключена сделката, допускат сключване на сделка, при която плащането на финансовите инструменти не се осъществява едновременно с тяхното прехвърляне, ИП може да не изиска плащане от купувача при наличие на изрично писмено съгласие на продавача. Това се прилага съответно и при други прехвърлителни сделки с финансови инструменти.

Чл. 24. ИП е длъжен да посредничи, съответно да сключи и изпълни за сметка на клиента възложените му от последния сделки с финансови инструменти.

Чл. 25. Когато сделката се сключва и изпълнява на фондовата борса или на друг регулиран пазар, за сключването и изпълняването се прилагат правилата на съответната фондова борса или регулиран пазар, дори и в договора между ИП и клиента да е уговорено друго.

Чл. 26. (1) ИП може да се отклони от поръчката, ако това е в явен интерес на клиента и не е било възможно да се вземе неговото съгласие.

(2) Клиентът не може да се откаже от сделката, по която ИП се е отклонил от поръчката, ако последният заяви, че поема неблагоприятната за клиента разлика в цената.

Чл. 27. Ако ИП сключи и изпълни сделката при условия, по-благоприятни от тези, които е установил клиентът, цялата изгода принадлежи на последния.

Чл. 28. (1) ИП е длъжен да сключи и изпълни възложените му сделки с финансови инструменти лично.

(2) Възлагане сключването и изпълнението на конкретна сделка на друго лице чрез упълномощаване, преупълномощаване или заместване е допустимо, само ако то е лицензиран инвестиционен посредник и клиентът е овластил за това ИП.

(3) Ограничението по ал. 2 не се прилага само в случаите, когато това е необходимо за запазване интересите на клиента, както и по отношение на услугите по предаване на нареждания за сделки с финансови инструменти. В този случай ИП уведомява незабавно клиента за обстоятелствата по ал. 2.

(4) В случаите, когато ИП е упълномощил трето лице, без да е бил овластен за това от клиента или без това да се е налагало за запазване интересите на последния, ИП отговаря за действията на това лице като за свои действия. В останалите случаи ИП отговаря за вредите, настъпили за клиента от действията на третото лице, поради неправилния си избор.

Чл. 29. ИП изпълнява допълнителните нареждания на клиента, ако са направени най-късно 24 часа преди сключването на уговорена между клиента и ИП сделка и изпълнението им не причинява на ИП вреди.

Чл. 30. (1) ИП е длъжен да пази финансовите инструменти, паричните средства и друго имущество, което е получил във връзка с възложената му сделка.

(2) Ако в изпълнение на договора клиентът предоставя на ИП безналични държавни ценни книжа (ДЦК), емитирани от Министерство на финансите, те се водят в регистрите на Българска народна банка, съответно на първичен дилър на ДЦК или поддепозитар, на името на клиента или на ИП съгласно предвиденото в договора и при спазване на Наредба № 5 от 04.10.2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с ДЦК (ДВ, бр. 85/2007 г.).

(3) На основата на писмения договор с клиента ИП открива на клиента подметка към своята сметка за безналични финансови инструменти в Централния депозитар или в друга аналогична депозитарна институция в чужбина и съхранява ценните книжа по тази подметка. В случай, че няма техническа възможност за съхраняване на клиентските финансови инструменти по подметки към сметката на ИП, финансовите инструменти могат да се съхраняват по подметки към сметката на трето лице при спазване на изискванията на Наредба № 38.

(4) Паричните средства на клиента се съхраняват в обща банкова сметка, специално открита от ИП за пари на клиенти за сделки с ценни книжа, по индивидуални партиди на клиентите, отчитани от ИП, или в колективна инвестиционна схема, получила разрешение за извършване на дейност съгласно Директива 85/611/ЕИО на Съвета, или друго предприятие за колективно инвестиране, което подлежи на надзор от компетентния надзорен орган в държава членка, ако отговаря на условията по чл. 34, ал. 3, т. 4, б. „а” – „в” ЗПФИ. Банкова сметка за съхранение на клиентски парични средства по предходното изречение може да бъде открита в кредитна институция или в банка, лицензирана в трета държава, при спазване на изискванията на ЗПФИ и Наредба № 38.

(5) Паричните средства, предоставени от клиенти или получени в резултат на извършени за тяхна сметка инвестиционни услуги задължително се депозират в лице по ал. 4 най-късно до края на следващия работен ден. В следствие, паричните средства, получени в резултат на изпълнена поръчка за продажба на финансови инструменти, се превеждат по банков път от ИП по сметка на клиента, посочена от него в сключения договор, или се изплащат в брой или по друг начин и в срок, определени в договора.

(6) Когато предмет на договора по чл. 13 са налични ценни книжа, те (съответно временните удостоверения) се съхраняват от ИП, освен ако друго не е уговорено. Правото на собственост върху наличните ценни книжа се прехвърля по различен начин в зависимост от вида им - поименни или на приносител. Наличните поименни ценни книжа, респективно временните удостоверения, се прехвърлят чрез джиро. Наличните ценни книжа се джирисват от клиента, освен ако ИП изрично не е упълномощен за това с изрично пълномощно с нотариална заверка на подписите, в което са посочени основните реквизити на ценните книжа. ИП се задължава да информира приобретателя на наличните поименни ценни книжа, че е необходимо вписването му в книгата на поименните акционери, за да може прехвърлянето да има действие спрямо дружеството, т.е. приобретателят да може да упражнява ефективно правата, инкорпорирани в акцията. Правото на собственост върху ценни книжа на приносител се прехвърля към момента на тяхното фактическо предаване, като в договора се включи клауза, че ИП действа от името и за сметка на клиента.

Чл. 31. (1) ИП уведомява непрофесионалните си клиенти или потенциалните непрофесионални клиенти от кое трето лице и къде могат да бъдат съхранявани предоставените на посредника пари и/или финансови инструменти. Уведомлението

включва и посочване на отговорността на ИП по националното законодателство за всяко действие или бездействие на лицето, което държи клиентските пари и/или финансови инструменти, и последиците за клиента от несъстоятелност на това лице.

(2) ИП уведомява непрофесионалните си клиенти или потенциалните непрофесионални клиенти за възможността финансовите му инструменти да бъдат съхранявани в обща сметка при трето лице, когато националното законодателство допуска такава възможност. ИП уведомява непрофесионалните си клиенти или потенциалните непрофесионални клиенти за случаите, когато националното законодателство не позволява финансовите инструменти на клиента, държани от трето лице, да бъдат отделени от финансовите инструменти на това трето лице или на ИП. Уведомленията трябва да съдържат и изрично посочване на рисковете за клиента, произтичащи от обстоятелствата по предходните изречения.

(3) ИП изрично уведомява клиента или потенциалния клиент, когато сметките, които съдържат негови пари и финансови инструменти, подлежат или ще подлежат на уредба от правото на държава, която не е държава членка на ЕС или принадлежаща на Европейското икономическо пространство. Уведомлението трябва да посочва, че правата на клиента, свързани с финансовите инструменти или паричните средства, могат да се различават поради приложимостта на правото на трета държава.

(4) Инвестиционният посредник изрично уведомява клиента за:

1. наличието на право на обезпечение или право на задържане върху клиентските пари или финансови инструменти за ИП и за условията, при които възниква или може да възникне такова право;

2. наличието на право на прихващане върху клиентските пари или финансови инструменти за ИП и за условията, при които възниква или може да възникне такова право;

3. съществуването и условията, при които ИП има или може да има право на прихващане по отношение на клиентските финансови инструменти или пари;

4. възможността депозитарната институция да има право на обезпечение, право на задържане или на прихващане върху клиентските финансови инструменти или пари, когато това е приложимо.

(5) Преди да сключи сделка за финансиране на ценни книжа с предмет финансови инструменти, държани за сметка на непрофесионален клиент, или преди да използва по какъвто и да е друг начин тези финансови инструменти за сметка на друг клиент, ИП предоставя на непрофесионалния клиент на траен носител и в разумен срок преди използването на финансовите инструменти ясна, пълна и точна информация за задълженията и отговорностите на ИП във връзка с използването на финансовите инструменти, включително условията за тяхното връщане и свързаните с това рискове.

Чл. 32. (1) С цел гарантиране на финансовите инструменти и пари на клиенти, в Република България е създаден и функционира Фонд за компенсирание на инвеститорите („Фонд“), в който всеки инвестиционен посредник, който държи, администрира или управлява пари и/или финансови инструменти на клиенти и за който по тази причина могат да възникнат задължения към клиенти, вкл. ИП „Глобал Маркетс“ ООД, извършва вноски.

(2) Фондът изплаща компенсации на клиентите на ИП до размерите, предвидени в ал. 3, в случаите, когато:

1. с решение на СГС за ИП е открито производство по несъстоятелност, включително когато производството по несъстоятелност е прекратено на основание чл. 632 от Търговския закон;

2. с решение на КФН е отнет лиценз за извършване на дейност като ИП в случаите

по чл. 20, ал. 2, т. 3 от ЗПФИ.

(3) Фондът изплаща компенсация на всеки клиент на ИП, с изключение на лицата и в случаите, предвидени в чл. 77г, ал. 2 и 3 ЗППЦК, в размер на 90 на сто стойността на вземането, но не повече от:

- 30 000 лв. – за периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2009 г.;
- 40 000 лв. – считано от 1 януари 2010 г.

Чл. 33. ИП е длъжен да отдели своите финансови инструменти и парични средства от тези на клиентите си. ИП не отговаря пред кредиторите си с финансовите инструменти и паричните средства на своите клиенти, както и с ценни книжа, които са базови спрямо депозитарни разписки.

Чл. 34. (1) ИП е длъжен да уведоми клиента за сключването на всяка сделка за негова сметка, която не е в изпълнение на договор за управление на индивидуален портфейл. За целта ИП изпраща на непрофесионалните си клиенти на траен носител при първа възможност, но не по-късно от първия работен ден, следващ сключването на сделката, потвърждение за сключената сделка. Ако потвърждението е прието от инвестиционния посредник чрез трето лице, уведомяването на клиента се извършва не по-късно от първия работен ден, следващ деня, в който инвестиционният посредник е получил потвърждението от третото лице. Потвърждението съдържа относимата информация по табл. 1 от Приложение 1 на Регламент 1287/2006/ЕК и чл. 45, ал 2 от Наредба № 38.

(2) Когато сделката по ал. 1 е сключена за сметка на професионален клиент, ИП незабавно му предоставя на траен носител съществената информация за сключената сделка.

(3) Ако сетълментът не бъде извършен на посочената дата или възникне друга промяна в информацията, съдържаща се в потвърждението, ИП уведомява клиента по подходящ начин до края на работния ден, в който ИП е узнал за промяната.

(4) ИП предоставя на клиента при поискване информация за статуса на поръчката и за нейното изпълнение.

(5) ИП е длъжен да уведоми клиента си при условия и по ред, определени в договора, когато за клиента възникне задължение по чл. 145 от ЗППЦК в резултат на извършени за негова сметка сделки с финансови инструменти.

Чл. 35. (1) Когато ИП държи пари или финансови инструменти на клиент, ИП предоставя на клиента на траен носител най-малко веднъж годишно отделен отчет, съдържащ данни за държаните активи със съдържанието по чл. 49, ал. 1 от Наредба № 38, освен ако съдържанието на този отчет не е отразено в друг периодичен отчет до клиента.

(2) В случай, че клиентът не възрази в едноседмичен срок срещу представен отчет по ал. 1, счита се, че той го е одобрил.

Чл. 36. Клиентът има право да извършва проверка на изпълнението на договорните задължения на ИП, без да нарушава неговата оперативна самостоятелност.

Чл. 37. Ако ИП действа от името на клиента, правата и задълженията по сделката се пораждат направо в правната сфера на клиента със сключването на сделката.

Чл. 38. Ако ИП действа от свое име, правата и задълженията по сделката се пораждат в правната сфера на клиента след прехвърлянето им от ИП. За прехвърлени правата и задълженията се считат, когато съответните финансови инструменти и/или

парични средства, предмет на сделката, бъдат прехвърлени по лична сметка на клиента или по клиентска сметка на същия при ИП. Сроковете за прехвърлянето на правата и задълженията в правната сфера на клиента са в зависимост от времето за сетълмент и правилниците на съответните депозитарни институции.

VII. ДОГОВАРЯНЕ “САМ СЪС СЕБЕ СИ”

Чл. 39. ИП може да сключва и изпълнява уговорена с клиента сделка с финансови инструменти с друго лице, за чиято сметка действа, само ако такава клауза е изрично предвидена в сключения с клиента писмен договор. В случая се прилагат разпоредбите на чл. 38 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

VIII. ТЪРГОВСКА ТАЙНА

Чл. 40. (1) При осъществяване на дейността си ИП е длъжен да пази търговските тайни на клиента включително информацията по чл. 18, както и неговия търговски престиж.

(2) Членовете на управителните и контролните органи на ИП, неговите служители и всички други лица, работещи за ИП, включително и когато не са на служба или дейността им е преустановена, не могат да разкриват никому, както и да ползват за облагодетелстване на себе си или на други лица факти и обстоятелства, засягащи наличностите и операциите по сметките за финансови инструменти и за пари на клиента, както и всички други факти и обстоятелства, представляващи търговска тайна, които са узнали при изпълнение на служебните и професионалните си задължения.

(3) Освен на КФН, заместник-председателя на КФН, ръководещ управление “Надзор на инвестиционната дейност” и оправомощени длъжностни лица от администрацията на КФН, или на фондовата борса, на която е член, за целите на контролната им дейност и в рамките на заповедта за проверка, ИП може да дава сведения по ал. 2 само със съгласието на своя клиент, по решение на съда, издадено в случаите, предвидени от чл. 35, ал. 6 и 7 от ЗПФИ, или по искане на лицата и в случаите, предвидени в чл. 35, ал. 8 и 9 ЗПФИ.

IX. СЪДЕЙСТВИЕ ОТ КЛИЕНТИ

Чл. 41. (1) Клиентът има право да изисква точно изпълнение на договорните задължения от страна на ИП, като оказва максимално съдействие в тази насока.

(2) Клиентът се задължава да дава точни, ясни и изчерпателни писмени нареждания в изпълнение на сключените договори. В тях трябва да се съдържа информация за:

1. имена (наименование) и уникален клиентски номер на клиента и на неговия представител, а ако такива номера не са присвоени - съответните идентификационни данни по чл. 66 от Наредба № 38;

2. вид, емитент, уникален код на емисия или наименование на инструмента, съответно характеристики на деривативния финансов инструмент и брой на финансовите инструменти, за които се отнася нареждането;

3. вид на нареждането;

4. същност на нареждането (покупка, продажба, замяна и др.);

5. единична цена и обща стойност на нареждането;

6. срок на валидност на нареждането;
7. място на изпълнение, на което да бъде изпълнено нареждането, ако клиентът определи такова;
8. количествено изпълнение на нареждането (частично, изцяло);
9. начин на плащане;
10. дата, час и място на подаване на нареждането;
11. други специфични инструкции на клиента.

В нареждането се вписва и неговият уникален пореден номер.

(3) Подаването на поръчки по ал. 2 чрез пълномощник е допустимо, само ако той разполага с представителна власт за извършване на разпоредителни действия с финансови инструменти и представи декларацията по чл. 13, ал. 3.

(4) ИП може да приема поръчки за сделки с финансови инструменти, подадени по телефона или чрез друг дистанционен способ за комуникация от клиенти. В този случай ИП е длъжен до края на работния ден да състави документ с данните по ал. 2 и данните от декларациите по чл. 13, ал. 4, с който да удостовери съдържанието на дистанционно подадената поръчка. Предходните изречения не се прилагат спрямо поръчка, подавана от пълномощник, който не е представил предварително пред ИП документите по чл. 13, ал. 3, както и при прехвърляне на безналични финансови инструменти от лична сметка по клиентска подсметка към ИП в Централния депозитар.

(5) Поръчките на клиенти за сделки с финансови инструменти, потвържденията за сключени сделки и други документи, за които се изисква писмена форма, могат да бъдат съставени като електронни документи и подписани с електронен подпис съгласно Закона за електронния документ и електронния подпис и при спазване изискванията на Наредба № 38.

Чл. 42. Клиентът не може да дава поръчки относно финансови инструменти, в случай, че притежава вътрешна информация за финансовите инструменти, за които се отнася нареждането, и за техния емитент, ако финансовите инструменти, за които се отнася нареждането или на базата на които са издадени финансовите инструменти - предмет на поръчката, се търгуват на регулиран пазар. Клиентът не може да дава поръчки за продажба или замяна на финансови инструменти, които са блокирани в депозитарната институция, в която се съхраняват, или са заложили или запорирани, с изключение на случаите по чл. 19, ал. 4 по-горе. Клиентът няма право да дава поръчки за сключване на сделки, които представляват прикрита покупка или продажба на финансови инструменти.

Чл. 43. Клиентът се задължава да изпълнява добросъвестно своите задължения. Той отговаря за автентичността на представените от него за продажба финансови инструменти, както и за достоверността на депозираните при ИП документи, които трябва да бъдат в необходимата форма. При констатиране на нередности по тях, те следва да бъдат заменени с нови. В случай, че това не стане и се стигне до невъзможност за реализиране на сделката, отношенията между страните се уреждат като виновно неизпълнение на задълженията по нея.

Чл. 44. (1) Клиент, който подава поръчка за покупка на финансови инструменти, е длъжен да предостави паричните средства, необходими за изпълнение на поръчката, при подаване на нареждането, освен ако клиентът удостовери, че ще изпълни задължението си за плащане, както и в други случаи, предвидени в наредба.

(2) Ако правилата на мястото на изпълнение, на което ще бъде сключена сделката, допускат сключване на сделка, при която плащането на финансовите инструменти не се осъществява едновременно с тяхното прехвърляне, се прилага чл. 23, ал. 2 по-горе.

Х. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ

Чл. 46. (1) Клиентът е длъжен да изплати на ИП възнаграждение за всяка сключена и изпълнена сделка при условия, размер, срок и по начин, уговорени в конкретния договор.

(2) Когато размерът на възнаграждението не е уговорен, се дължи определения в Тарифата по чл. 12, ал. 2 по-горе.

(3) ИП има право на възнаграждение за събраните от него суми на клиента, което се уговаря отделно.

(4) В случай на посредничество ИП има право на възнаграждение и от двете страни по сделката.

(5) Възнаграждението се изплаща в 3 (три) дневен срок след изпълнението на сделката, освен ако страните уговорят друго.

(6) Безкасовото плащане се смята за извършено в момента, в който е заверена банковата сметка на ИП.

ХІ. РАЗНОСКИ, ЛИХВИ И ВРЕДИ

Чл. 47. Разноските по изпълнение на сключения договор се определят в конкретния договор и в Тарифата на ИП. Неустойки и др.под. при неизпълнение, се определят в договора между клиента и ИП.

ХІІ. НЕВЪЗМОЖНОСТ

Чл. 48. Ако изпълнението на отделна сделка стане невъзможно, клиентът трябва да заплати на ИП направените от последния разноски и възнаграждение, съответно на извършената работа.

ХІІІ. РИСК И ОТГОВОРНОСТ

Чл. 49. Като страна по договора клиентът поема съзнателно и в пълен размер риска, свързан с реализацията на предоставените от него финансови инструменти и изобщо със сделките с финансови инструменти, описани в чл. 10 по-горе.

Чл. 50. (1) Ако ИП възложи сключването или изпълнението на възложената сделка с финансови инструменти на друго лице, без да е имал право да се замести, той отговаря за действията на заместника като за свои.

(2) Ако ИП възложи сключването или изпълнението на възложената сделка с финансови инструменти на друго лице, като е имал право да се замести, той отговаря за вредите, причинени от лошия избор на заместника си.

Чл. 51. ИП носи пълна отговорност по съхраняването на депозирани финансови инструменти и придобитите резултати от сделките с грижата на добър търговец.

Чл. 52. Страните носят отговорност за неизпълнението на конкретно договорно

задължение по общия ред на Търговския закон и Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

Чл. 53. (1) В случай на пълно или частично (вкл. при забава) виновно неизпълнение, неизправната страна дължи неустойка в размер, определен в конкретния договор.

(2) Уговорената неустойка не ограничава възможността за търсене на обезщетение за реално претърпени вреди и пропуснати ползи, надвишаващи размера на неустойката.

XIV. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Чл. 54. ИП отказва да сключи договор с клиента, както и отказва изпълнението на сделка включително едностранно прекратява договора с клиент, ако това би довело до неизпълнение на изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари, на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и на актовете по прилагането им, за което незабавно информира съответните органи. В този случай ИП не носи отговорност за вреди, причинени от забавянето или неизвършването на сделката.

XV. ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛОВИЯ ОТНОСНО ДОВЕРИТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН ПОРТФЕЙЛ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ПО СОБСТВЕНА ПРЕЦЕНКА, БЕЗ СПЕЦИАЛНИ НАРЕЖДЕНИЯ ОТ КЛИЕНТА

Чл. 55. (1) При управление на портфейл от финансови инструменти и/или пари по собствена преценка ИП отговаря само за добросъвестното и компетентно изпълнение на договорните задължения, но не и за постигнатия от клиента краен финансов резултат.

(2) Преди сключване на договор за доверително управление на индивидуален портфейл с непрофесионален инвеститор, съответно с потенциален непрофесионален инвеститор, ИП му предоставя следната информация, доколкото е приложима и е необходимо да се представи отделно от настоящите ОУ:

а) информация относно метода и периодичността на оценка на финансовите инструменти в портфейла; при липса на изрични сведения се прилага чл. 60;

б) данни за всяко делегиране на управлението (ако има такова) на всички или част от финансовите инструменти и/или пари в клиентския портфейл;

в) характеристики и сведения за всеки еталон (ако има такъв), по който резултатите от управлението на портфейла ще бъдат сравнявани;

г) видовете финансови инструменти, които могат да се включат в клиентския портфейл, и видовете сделки, които могат да се сключват с тях, включително всички ограничения; при липса на изрични указания и сведения, прилага се чл. 10;

д) целите на управлението, нивото на риск, съдържащо се в преценката на управляващия портфейла, както и всички специфични ограничения на тази преценка.

Чл. 56. Договорът за управление на индивидуален портфейл от финансови инструменти се сключва в писмена форма и в него задължително се включват следните клаузи:

а) ИП не обещава лихва и друг фиксиран положителен доход от управлението на

портфейла;

б) управлението на портфейла от финансови инструменти и паричните средства се извършва изцяло за сметка и риск на клиента;

в) посочване на инвестиционните цели и ограниченията на инвестиционната дейност, ако има такива, стратегия на клиента и нивото на риск;

г) вида операции и сделки, за извършване на които клиентът овластява ИП;

д) вида на финансовите инструменти, които могат да се включват в клиентския портфейл и други ограничения в инвестиционната дейност, ако има такива;

е) предоставените за управление парични средства и/или финансови инструменти и пазарната им стойност към момента на сключване на договора;

ж) възнаграждението за ИП, разноските за клиента и начина на определянето им;

з) методи за оценка и периодичност на оценката на финансовите инструменти в портфейла на клиента;

и) характеристики и описание на всеки еталон (ако има такъв), по който резултатите от управлението ще бъдат сверявани.

Чл. 57. Със сключване на договора за доверително управление се счита, че клиентът предварително дава потвърждението си за всяка конкретна операция или сделка, извършена от ИП, съгласно клаузите на договора.

Чл. 58. Ако конкретният договор не съдържа ограничения или условия по чл. 56, б. "г" или "д", ИП се счита овластен по свое усмотрение и като се ръководи от инвестиционните цели и стратегия на клиента, и заложеното ниво на риск, да инвестира предоставените му средства във финансови инструменти, съгласно предмета си на дейност и получения лиценз, да продава, както и да заменя финансовите инструменти от портфейла и да реинвестира получените средства в нови финансови инструменти, да инкасира лихви и дивиденди за сметка на клиента, които средства може също да инвестира във финансови инструменти и да извършва всички операции, които счита за необходими и в интерес на клиента.

Чл. 59. (1) Във връзка с изпълнението на договори за управление на портфейл, ИП предоставя на траен носител на всеки клиент периодичен отчет относно извършените за сметка на клиента дейности, свързани с управлението на портфейл, освен ако такъв се предоставя на клиента от трето лице. За непрофесионални клиенти съдържанието на отчета се определя съгласно чл. 46 от Наредба № 38.

(2) Отчетът по ал. 1 се предоставя на непрофесионални клиенти най-малко на всеки шест месеца, освен ако:

а) клиентът е поискал да получава отчета на всеки три месеца, за което свое право клиентът следва да е уведомен изрично от ИП;

б) клиентът е пожелал да получава потвърждение по чл. 34 по-горе за всяка сключена сделка при управление на портфейла; в този случай отчет се представя на всеки 12 месеца;

в) ако в договора се допуска ливъридж, отчет се представя най-малко веднъж месечно.

(3) В случай, че клиентът не възрази в едноседмичен срок срещу представен отчет по ал. 1 и 2, счита се, че той го е одобрил.

(4) ИП уведомява непрофесионалния клиент, за чиято сметка управлява портфейл, когато има непокрити отворени позиции по условни сделки.

(5) В случаите, когато ИП извършва сделки във връзка с управление на портфейл за сметка на непрофесионален клиент или води сметки за такива клиенти, които включват непокрити позиции по сделки или прехвърляния, зависещи от бъдещи условни събития, ИП уведомява непрофесионалния клиент, когато загубите надхвърлят предварително определените по споразумение с клиента прагове. Уведомлението по предходното изречение се извършва не по-късно от края на работния ден, в който тези прагове са надхвърлени, или когато това е станало в неработен ден - до края на следващия работен ден.

(6) ИП е длъжен да уведоми клиента си при условия и по ред, определени в договора, когато за клиента възникне задължение по чл. 145 от ЗППЦК в резултат на извършени за негова сметка сделки с финансови инструменти при управлението на портфейла.

(7) ИП е длъжен да представя отчет със съдържанието по чл. 35, ал. 1 (относно държаните клиентски финансови инструменти или парични средства) и по договорите за управление на портфейл, като може да го включи в отчета по ал. 1.

Чл. 60. (1) ИП оценява финансовите инструменти в портфейла по пазарната им цена, която за различните видове инструменти се определя по следните начини:

1. Пазарна цена за корпоративни ценни книжа и други финансови инструменти, търгувани на един регулиран пазар в страната или в друга държава – членка – средната цена на сключените с тях сделки на регулиран пазар в най-близкия ден от последния 30-дневен период, в който тези ценни книжа или други финансови инструменти са се търгували. Когато финансовите инструменти се търгуват на повече от един регулиран пазар /в страната и/или други държави-членки на ЕС/ - за пазарна цена се приема последната за съответния период цена на съответните инструменти на пазара с най-голям обем търговия;

2. Пазарна цена за държавни ценни книжа - цената, котирана от БНБ или първичните дилъри на ценни книжа за съответния период;

3. Пазарна цена на други активи, отчетени като финансови инструменти - цената се определя на базата на официални ежедневни котировки „купува“.

(2) Когато не може да се приложи ал. 1, т. 1, тъй като не са сключвани сделки през последния 30-дневен период, се прилагат следните методи за определяне на цената на съответните финансови инструменти:

1. Пазарната цена се определя като средноаритметична на най-добрите цена „купува“ и цена „продава“ на съответния регулиран пазар към момента на изготвяне на отчета;

2. Когато не може да се приложи т. 1 – пазарната цена се определя по най-добрата цена „купува“, която се котира за тях на съответния регулиран пазар към момента на изготвяне на отчета;

3. Когато не могат да се приложат т.т. 1-2 – пазарната цена се определя по най-добрата цена „продава“, която се котира за тях на съответния регулиран пазар към момента на изготвяне на отчета.

(3) Когато не могат да се приложат ал. 1 и ал. 2 ИП оценява финансовите инструменти в портфейла на клиента посредством утвърдени финансови модели,

уговорени в изричен анекс към конкретния договор.

(4) Оценката на финансовите инструменти се извършва при изготвянето на периодичните отчети по чл. 59, ал. 1 и 2.

Чл. 61. (1) Възнаграждението на ИП по договора за доверително управление се определя като твърда сума или процент от стойността на портфейла, или като процент от реализирания положителен резултат от управлението на средствата на клиента.

(2) При прекратяване на договора - предсрочно или с изтичане на срока, ИП е длъжен в 7-дневен срок да се отчете пред клиента, а той е длъжен да приеме резултатите от управлението на портфейла и получи паричните средства и наличните финансови инструменти. Паричните средства и финансовите инструменти на клиента могат да останат в ИП на друго основание - нов договор относно извършване на услуги в рамките на предмета на дейност на ИП.

(3) Към договорите за доверително управление на портфейл от финансови инструменти и / или пари се прилагат и другите раздели от ОУ, доколкото не противоречат на този раздел.

XVI. СПЕЦИАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СКЛЮЧВАНЕТО НА СДЕЛКИ ЗА ПОКУПКА ИЛИ ПРОДАЖБА НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ ЧРЕЗ ОДОБРЕНА ОТ РЕГУЛИРАНИЯ ПАЗАР ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА

Чл. 62. (1) Инвестиционният посредник може да приема нареждания на клиенти чрез електронна система за търговия, която гарантира спазването на изискванията по наредба № 38 и осигурява достъп на клиента до определено място за изпълнение. Достъпът до системата по предходното изречение и въвеждането на нареждания от клиента се осъществява чрез електронен сертификат, издаден на негово име.

(3) В случай че нареждането е подадено съгласно ал. 1, ИП не извършва проверка в депозитарната институция дали финансовите инструменти, за които се отнася нареждането за продажба, са налични по подсметката на клиента, дали са блокирани и дали върху тях е учреден залог или е наложен заповед, ако електронната система не допуска сключването на сделки с инструменти, които не са налични или са обременени с посочените тежести.

(4) В случая по ал. 1, потвърждението за сключената сделка се предоставя на клиента чрез електронната система.

XVII. ПРОМЕНИ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРНИТЕ ОТНОШЕНИЯ

Чл. 63. (1) Всяка промяна на договорните отношения следва да се извърши с изрично писмено съгласие на страните под формата на анекс или допълнително споразумение и влиза в сила от момента на неговото подписване от двете страни.

(2) Нито една от страните не може да прехвърли правата си по този договор на трето лице, освен след получаване на писмено съгласие на другата страна.

(3) Договорните отношения се прекратяват:

1. с изтичане на срока на действие на съответния договор;

2. предсрочно - по взаимно съгласие на двете страни;

3. при смърт или поставяне под запрещение на клиента - физическо лице;

4. при прекратяване на юридическо лице - страна по договора;
5. с писмено предизвестие, направено в едномесечен срок от всяка една от страните;
6. на други основания, предвидени в закона.

(4) Клиентът има право да оттегли поръчката си по свое усмотрение най-късно до края на работния ден, предхождащ деня на сключването на сделка в нейно изпълнение, като клиентът заплаща на ИП вознаграждението и направените разходи. В останалите случаи клиентът е задължен относно всички сделки, които ИП е сключил за негова сметка. За формата, реда и другите условия на оттеглянето на поръчката се прилага съответно чл. 41, ал. 2 - 4.

(5) Освен в предвидените в чл. 19, ал. 2, 3 и 6 и чл. 54 случаи, ИП няма право да се откаже от изпълнението на приета поръчка, освен при прекратяване на договора поради неизпълнение от страна на клиента. В последния случай ИП незабавно уведомява клиента за своя отказ и има право на комисионно вознаграждение и обезщетение за направените разходи.

(6) В случай на прекратяване на договорните отношения всяка от страните е длъжна да се отчете на другата страна и да ѝ предаде всичко, което е получила във връзка с извършването на сделката в седемдневен срок.

(7) Редът за прекратяване на договорните отношения се урежда в конкретните договори и не може да противоречи на императивни нормативни разпоредби.

XVIII. ПРОМЕНИ В ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ

Чл. 64. (1) Промените в Общите условия имат сила за клиента по заварен договор само ако те са му били съобщени, което той е удостоверил и ако той не е заявил в дадения му писмено достатъчен срок, че отхвърля промените.

(2) Промените в настоящите Общи условия се приемат от Управителите на ИП. ИП уведомява заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” за всяка промяна в Общите условия. Ако прецени, че приетите промени не отговарят на изискванията на ЗПФИ и актовете по прилагането му, заместник-председателят има право да изиска в едномесечен срок от представянето на Общите условия отстраняване на установените непълноти, несъответствия и противоречия.

XIX. КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

Чл. 65. (1) Всеки документ, който съгласно Наредба № 38, тези ОУ или конкретен договор с клиент, трябва да бъде съставен в писмена форма, може да бъде съставен като електронен документ, при условие че е подписан съгласно Закона за електронния документ и електронния подпис и е осигурено съответното спазване на другите изисквания на наредбата.

(2) Уведомленията и всякаква кореспонденция между страните могат да се извършват чрез траен носител и/или чрез Интернет страницата на ИП по реда и при условията на чл. 15 от Наредба № 38 и съгласно конкретния договор. Уведомленията, които не са направени по посочения начин нямат сила.

XX. СПОРОВЕ

Чл. 66. При възникнали спорове между ИП и клиента във връзка с изпълнението на

договора, те следва да се уреждат по взаимно съгласие. В случай, че спорът не може да бъде разрешен, той се отнася до компетентния съд.

XXI. ПРИЛОЖИМО ПРАВО

Чл. 67. За неуредените в тези Общи условия случаи се прилага българското търговско и гражданско право.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Други условия и срокове, както и възнаграждението на ИП, и разходите за клиента, които не се включват във възнаграждението, се определят с конкретния договор.

§ 2. В случай, че се установи, че някое от тези Общи условия или което и да е друго специално условие по договора, сключен между ИП и клиента, противоречи на императивни законови разпоредби, то разпоредбите на нормативните актове имат задължителна сила.

§ 3. Настоящите Общи условия се поставят на видно и достъпно място в офисите на ИП.

§ 4. Тези Общи условия, приложими към договорите с клиенти при извършване на сделки с финансови инструменти, са приети от Управителите на ИП „Глобал Маркетс“ ООД с решение от 15.07.2008 г.

За ИП „Глобал Маркетс“ ООД:

/Йордан Моллов,
Управител/